

KARTA KURSU

Nazwa	Patologie w cyberprzestrzeni
Nazwa w j. ang.	Pathologies in cyberspace

Koordinator	dr Emilia Musiał	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	3 ECTS	dr Emilia Musiał

Opis kursu (cele kształcenia)

Wiedza: zapoznanie studentów z podstawami teoretycznymi zagrożeń cyberprzestrzeni, wynikami badań empirycznych (realizowanych w ramach ośrodków akademickich oraz przez pracownie badawcze) oraz ich konsekwencjami w wymiarze jednostkowym i społecznym. Zajęcia będą wprowadzały studenta w tematykę patologii i zagrożeń jakie niesie ze sobą cyberprzestrzeń – poczynając od wpływu na zdrowie fizyczne, poprzez zmiany w komunikacji społecznej, dalej zagrożenia dla sprzętu komputerowego, nadużycia finansowe, aż do agresji i przemocy w jej różnych formach oraz uzależnień.

Umiejętności: kształtowanie wśród studentów umiejętności wstępnego diagnozowania zagrożeń w cyberprzestrzeni, analizowania powiązań pomiędzy niebezpieczeństwami w Sieci a innymi problemami psychospołecznymi jednostek i cechami nowych mediów oraz wykorzystywania strategii konstruktywnego radzenia sobie z tego typu problemami i przeciwdziałania ich negatywnym skutkom.

Kompetencje społeczne: kształtowanie wśród studentów postaw zmierzających w kierunku modelu zdrowego życia w świecie nowych technologii – ponownym nauczaniu jednostek, jak właściwie korzystać z nowych technologii, jak zadbać o cyfrowy dobrostan (m.in. reedukacja/resocjalizacja medialna).

Warunki wstępne

Wiedza	Student na poziomie nauki szkolnictwa średniego orientuje się w zagadnieniach związanych z wykorzystaniem komputera i Internetu w celu usprawnienia nauki lub pracy (w tym zasad bezpiecznego korzystania z Internetu).
Umiejętności	Student potrafi posługiwać się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi w celu rozwijania swojego potencjału edukacyjnego, w tym m.in. skutecznego zbierania i analizy danych zastanych oraz wyciągania wniosków z przeprowadzonego researchu.
Kursy	brak

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01: student zna psychologiczne koncepcje opisujące specyfikę funkcjonowania cyberprzestrzeni i jej składowych.	W07
	W02: student potrafi sklasyfikować – podać rodzaje, psychologiczne uwarunkowania i konsekwencje w wymiarze kulturowym, jednostkowym i społecznym konkretnych patologii i zagrożeń w cyberprzestrzeni.	W08
	W02: student zna wyniki badań empirycznych związanych z zagrożeniami w cyberprzestrzeni.	W10

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	<p>U01: student potrafi ocenić wpływ poszczególnych zagrożeń na kulturę, jednostkę i grupy społeczne, jak również umie wskazać uwarunkowania i procesy społeczne jakie wiążą się z niebezpieczeństwami w sieci.</p> <p>U02: student umie wykorzystać posiadaną wiedzę z psychologii do zaplanowania i przeprowadzenia badań specyfiki patologii w cyberprzestrzeni.</p> <p>U03: student sporządza raport z badania empirycznego, z uwzględnieniem własnej koncepcji przeciwdziałania patologii w cyberprzestrzeni.</p>	<p>U11</p> <p>U06</p> <p>U10, U13</p>

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	<p>K01: student jest świadomy zagrożeń wynikających z braku przeciwdziałania patologiom społecznym w Sieci.</p> <p>K02: student wykazuje zrozumienie dla konieczności informowania i edukowania o niebezpieczeństwach w sieci.</p> <p>K03: student podejmuje efektywną pracę w zespole w celu przeprowadzenia badań wybranej patologii w cyberprzestrzeni.</p>	<p>K02</p> <p>K04</p> <p>K01, K05</p>

Organizacja – studia stacjonarne												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15	15										

Organizacja – studia niestacjonarne												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	10	10										

Opis metod prowadzenia zajęć

- wykład podający
- dyskusja moderowana
- analiza treści
- burza mózgów
- metoda projektu grupowego ewentualnie gamifikacja lub metoda twórczego rozwiązywania problemów (Design Thinking)

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna, esej	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								x	x				
W02								x	x				
W03								x	x				
U01							x	x					
U02							x	x					
U03							x	x					
K01								x					
K02								x					
K03							x	x					

Kryteria oceny	Ostateczna ocena jest wypadkową ocen za czynny udział w ćwiczeniach, projekt indywidualny lub grupowy, udziału w dyskusji. Wykład kończy się kolokwium sprawdzającym zdobytą wiedzę.
Uwagi	Obowiązuje obecność na zajęciach. Zajęcia opuszczone i usprawiedliwione można odrobić z inną grupą lub wykonać i zaliczyć zadany materiał indywidualnie w formie stacjonarnej lub zdalnej.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

- Pokolenie cyfrowe. Perspektywa psychologiczno-społeczna i kulturowa.
- Patologie społeczne i ich profilaktyka.
- Zagrożenia zdrowia psychicznego i fizycznego: cyfrowa demencja, cyberprzemoc (cyberbullying) i jej rodzaje, samobójstwa z inspiracji w sieci.
- Zagrożenia społeczno-wychowawcze: pedofilia w Internecie, grooming, seksting, cyberseks, prostytutka przez Internet, erotomania internetowa, uzależnienie od pornografii internetowej, sekty religijne i szkodliwe subkultury w sieci.
- Zagrożenia związane z uzależnieniami: uzależnienie od e-hazardu, od e-zakupów, od gier komputerowych, infoholizm, uzależnienie od serwisów społecznościowych i komunikatorów internetowych.
- Treści szkodliwe i nielegalne (w tym m. in. Internet jako źródło szkodliwych informacji o zdrowiu i stylu życia).
- Cyberprzestępczość i nadużycia: zagrożenia dla pieniędzy, zagrożenia dla komputera i innego sprzętu, zagrożenia dla prywatności, zagrożenia dla urządzeń mobilnych.
- Profilaktyka i reagowanie na patologie o podłożu seksualnym, wobec zjawiska cyberprzemocy oraz wybranych cyberuzależnień (w tym m.in. terapia poznawczo-behawioralna i dialog motywacyjny, poziomy i strategie działań profilaktycznych, założenia programu profilaktycznego: analiza podstaw wybranego projektu, edukacja medialna jako forma profilaktyki uzależnień).
- Model zdrowego życia w świecie nowych technologii (cyfrowy dobrostan, detoks cyfrowy).

Wykaz literatury podstawowej

1. Bębas S., *Patologie społeczne w sieci*, Wydaw. Edukacyjne Akapit, Toruń 2013
2. Spitzer M., *Cyberchoroby. Jak cyfrowe życie rujnuje nasze zdrowie*, Wydaw. Dobra Literatura, Słupsk 2016.
3. Spitzer M., *Cyfrowa demencja. W jaki sposób pozbawiamy rozumu siebie i swoje dzieci*, Wydaw. Dobra Literatura, Słupsk 2013.
4. Lizut J. (red.), *Zagrożenia cyberprzestrzeni. Kompleksowy program pracowników służb społecznych*, Warszawa 2014.
5. Ogonowska A., *Uzależnienia medialne. Czyli o patologicznym wykorzystaniu mediów*, Wydaw. Edukacyjne, Kraków 2018
6. Ogonowska A., *Psychologia mediów i komunikowania. Wprowadzenie*, Wydaw. Impuls, Kraków 2018
7. Kozak S., *Patologia cyfrowego dzieciństwa i młodości. Przyczyny, skutki, zapobieganie w rodzinach i szkole*, Wydaw. Difin, Warszawa 2014
8. Small G., Vorgan G., *iMózg. Jak przetrwać technologiczną przemianę współczesnej umysłowości*, Wydaw. Vesper, Poznań 2011
9. Kozak S., *Patologia fonoholizmu. Przyczyny, skutki i leczenie uzależnienia dzieci i młodzieży od telefonu komórkowego*, Wydaw. Difin, Warszawa 2013
10. Spitzer M., *Epidemia smartfonów. Czy jest zagrożeniem dla zdrowia, edukacji i społeczeństwa?*, Wydaw. Dobra Literatura, Gdańsk 2021
11. Young K. S., Nabucco de Abreau C., *Uzależnienie od Internetu. Profilaktyka, diagnoza, terapia*, Wydaw. Fundacja Dolce Vita, Zamość 2017
12. Kardaras N., *Dzieci ekranu. Jak uzależnienie od ekranu przejmuje kontrolę nad naszymi dziećmi...*, Wydaw. CeDeWu, Warszawa 2018
13. Hansen A., *Wyloguj swój mózg. Jak zadbać o swój mózg w dobie nowych technologii*, Wydaw. Znak, Kraków 2021
14. *Problematyczne używanie internetu przez młodzież. Raport z badań*, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa 2019.
15. Siemieniecka D., Skibińska M., Majewska K., *Cyberagresja – zjawisko, skutki, zapobieganie*, Wydaw. Nauk. UMK, Toruń 2020.
16. Van Dijk J., *Społeczne aspekty nowych mediów. Analiza społeczeństwa sieci*, PWN, Warszawa 2010.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Barlińska J., Lalak D., Szuster Anna, *Jak skutecznie ograniczyć cyberprzemoc rówieśniczą? – o efektywności metod aktywizujących kompetencje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem empatii*, [http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-d8d7324f-6ba7-4f56-bb0f-2b3b0bd5c3ba?q=55aca5d8-70de-4c23-bbae-16d718914ced\\$4&qt=IN_PAGE](http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-d8d7324f-6ba7-4f56-bb0f-2b3b0bd5c3ba?q=55aca5d8-70de-4c23-bbae-16d718914ced$4&qt=IN_PAGE)
2. Bis D., *Siecioholizm jako patologia społeczna o charakterze technologicznym*, [http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-62ba13bb-9e55-4f68-9d67-743ec9253a08?q=2275f5e2-09da-4157-a1b2-00f071673f94\\$9&qt=IN_PAGE](http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-62ba13bb-9e55-4f68-9d67-743ec9253a08?q=2275f5e2-09da-4157-a1b2-00f071673f94$9&qt=IN_PAGE)
3. Jeżyna K., *Wpływ pornografii i hazardu na funkcjonowanie w rodzinie*, <https://ojs.tnku.pl/index.php/rt/article/view/8847/8525>
4. Kurlak I., *Wybrane zagadnienia problematyki patologicznego hazardu w Polsce*, http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_21697_fp_2017_1_11
5. Matusiak R., *Gry jako źródło zachowań niepożądanych wśród młodzieży*, [http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-e1cad129-cd78-4039-aef8-045e2166d743?q=2275f5e2-09da-4157-a1b2-00f071673f94\\$7&qt=IN_PAGE](http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-e1cad129-cd78-4039-aef8-045e2166d743?q=2275f5e2-09da-4157-a1b2-00f071673f94$7&qt=IN_PAGE)
6. Panasiuk K., Panasiuk B., *Patologiczny hazard – możliwości rozpoznania i leczenia*, [http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-3135e516-f529-4fa6-8d20-15c557bc4210?q=1d565059-18e7-4f7c-918e-0e8f8684eeaf\\$16&qt=IN_PAGE](http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-3135e516-f529-4fa6-8d20-15c557bc4210?q=1d565059-18e7-4f7c-918e-0e8f8684eeaf$16&qt=IN_PAGE)
7. Pilarczyk K., *Analiza zjawiska kontaktu dzieci i młodzieży z pornografią w świetle teorii oraz dotychczasowych wyników badań*, [http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.mhp5bf2e3cd-b3f9-44f1-b59b-5feefb93f9b2?q=d83abd74-1967-4d60-83167d71d3aa2583\\$11&qt=IN_PAGE](http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.mhp5bf2e3cd-b3f9-44f1-b59b-5feefb93f9b2?q=d83abd74-1967-4d60-83167d71d3aa2583$11&qt=IN_PAGE)
8. Skibińska M., *Czy pokolenia cyfrowe potrzebują edukacji informacyjnej?*, <https://repozytorium.umk.pl/handle/item/3040>
9. Uflik-Jaworska I., Wiechetek M., *Psychospołeczne uwarunkowania poziomu uzależnienia od seksu internetowego – moderująca rola płci*, [http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_17951_j_2017_30_1_171?q=d83abd74-1967-4d60-8316-7d71d3aa2583\\$13&qt=IN_PAGE](http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_17951_j_2017_30_1_171?q=d83abd74-1967-4d60-8316-7d71d3aa2583$13&qt=IN_PAGE)

10. Walendzik G., Wilkosz K., *Zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy w cyberprzestrzeni – ochrona dzieci i młodzieży*, <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-69f6d379-e7054779-bcff-aa33f23c1a08>

11. Wawryk L., *Uz@leżnienia w dyskursie behawioralnym*, [http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-153523b2-5a0d-4b3b-8bd8-77b83f2aa8fc?q=2275f5e2-09da-4157-a1b2-00f071673f94\\$2&qt=IN_PAGE](http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-153523b2-5a0d-4b3b-8bd8-77b83f2aa8fc?q=2275f5e2-09da-4157-a1b2-00f071673f94$2&qt=IN_PAGE)

12. Węgrzyn-Odzioba J., *Zagrożenia bezpieczeństwa społecznego związane z funkcjonowaniem w cyberprzestrzeni*, http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi10_17951_teka_2018_13_2_77-96

13. Woźniak J., *Seksting – niebezpieczna moda na internetowy ekshibicjonizm*, <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-c01c7496-7990-49d3-80f4-71165b1a5b82?q=bwmeta1.element.desklight-c2dab938-3dc6-4d8e-92d3f06b8c447af0;10&qt=CHILDREN-STATELESS>

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia stacjonarne

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) studia niestacjonarne

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	15
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

